

Z OBSAHU

Palachův rok, str. 5

Ztratila Církev po listopadu kredit?, str. 7

Matka Courage, str. 10

Panna Maria Vítězná, str. 12

Tradice Otců

Z dopisu svaté Kláry svatě Anežky České [1193–1253]

Tomu, kdo dává milost a o kterém věříme, že *od něho pochází každý dobrý úděl a každý dokonalý dar*, vzdávám díky za to, že tě ozdobil tak vynikajícími ctnostmi a znamenímí takové dokonalosti [...].

Dodržuj dále, co dodržíš, dělej dále, co děláš, nevzdávej se, ale kráčej rychle a lehce, bez klopýtnutí, bezpečně, radostně a vesele po cestě zaručující blaženost. Ničemu nevěř a nepopřávej sluchu ničemu, co by tě chtělo zviklat v tvém předsevzetí nebo svést z cesty, abys neplnila své sliby Nejvyššímu s takovou dokonalostí, k jaké tě Duch Páně povolal.

[...] Přimkni se jako chudá panna k chudému Kristu. Vystavena pro něj v tomto světě pohrdání, sleduj, jak byl pro tebe pohrdán. V touze po jeho následování se dívej, vznešená královno, uvažuj a rozjímej, jak se tvůj Ženich, nejkrásnější ze všech lidských synů, pro tvou spásu stal ze všech nejubožejším, pohrdaným, zbitým, po celém těle pokrytým nesčetnými ranami a v úzkostech umírajícím na kříži.

Budeš-li s ním trpět, budeš s ním i kraťovat, budeš-li s ním snášet bolest, budeš se s ním i radovat, budeš-li s ním umírat přibita na kříž svých trápení, dostaneš příbytek ve slávě svatých v nebi; tvé jméno bude slavné mezi lidmi a bude zapsáno v knize života.

A tak místo toho, co je pozemské a dočasné, budeš mít po všechny věky věků podíl na slávě nebeského království a místo věcí pomíjejících dostaneš statky věčné a budeš žít na věky věků.

Dar svobody, vykoupený věrností pravdě a svědomí

Mons. Dominik Duka OP k oslavě 17. listopadu

17. listopad prožívám jako jeden z největších svátků, který má jak společenský, církevní a politický význam, tak i osobní a existenciální dopad v mém životě. Jako u každého velkého svátku židovská tradice požadovala týdenní slavení, tak i pro mne 17. listopad 1989 začíná v pátek, v den, kdy se odehrál, a končí v neděli 25. listopadu v katedrále sv. Víta při slovech nezapomenutelného kardinála Františka Tomáška: „Církev je v tomto zápase na straně národa!“ A odpolední manifestace na Letné byla vykřičníkem, ale také začátkem nového života. Slova kardinála Tomáška se naplnila při *Te Deum* po volbě prezidenta Václava Havla v téže katedrále, kdy při modlitbě za hlavu státu se dojetím zlomil hlas starého muže a v mé mysli probíhaly události jeho života na svatovojtěšském stolci od roku 1965 přes rok 1968. Hmatal jsem odpověď na výrok bývalého ministra kultury Klusáka: „Pane kardinále, jste generálem bez vojska.“ Kardinálovo vojsko při pouti na Velehradě 1985 vypískalo pana ministra, překřičelo jeho mírová hesla slovy: „My chceme svobodu!“ Ano, 17. listopad

dostal v roce 1989 nové jméno, je to *Den svobody*. Přitom jaký paradox: v katedrále budu slavit rekviem za oběti obou totalit. Tak činím již od roku 1990. Nejprve u sv. Voršily, na místě, kde jsem 17. listopadu 1989 nechal otevřít kostel, aby se stal místem azylu pro zbité demonstranty a znemožnil tak jejich odvoz policijními antony. Modlím se za zastřeleného studenta Opletala a oběti nacistické okupace, jako i za ty studenty, kteří v únoru 1948 šli demonstrovat a skončili v komunistických koncentracích.

17. listopad je vlastně velmi smutný den, ale v ten den se zrodila naše svoboda, protože se naplňují slova Ježíšova o pšeničném zrně, které padá do země, aby zemřelo a vydalo užitek (srov. Jan 12,24). Víím, že mnozí mne napomenete, že naše svoboda je dar svatě Anežky, neboť to vše se odehrává ve stínu její kanonizace, kdy se naplňuje starobylá předpověď. Já však s vámi nesouhlasím. Svoboda, která by byla darem daným, zadarmo, bez jakéhokoliv přičinění, by nemohla být svobodou.

Dokončení na str. 3

Za všechny oběti posledních 40 let. Václavské náměstí, listopad 1989

ZPRÁVY

Italové se bouří proti zákazu křížů

Návrh Evropského soudu pro lidská práva na zákaz kříže ve třídách vzbudil v Itálii vlnu pobouření. ES argumentuje tím, že se kříží porušuje náboženská svoboda nekřesťanů, občané i politici tvrdí, že jde o útok na italskou kulturu.

Starosta San Rema Maurizio Zoccarato vystavil na protest proti rozsudku před radnicí dvoumetrový kříž. Nařídil, aby ve třídách, kde dosud kříž nevisel, byl okamžitě vyvěšen. Také obec Sassuolo u Modeny a provinční rada v Trapani si objednaly větší množství křížů. Starosta severoitalského městečka Galzignano Terme nařídil, že se má každé dva týdny kontrolovat, zda ve všech veřejných budovách visí kříž. V Montegrotto u Padovy je na elektronické vývěsce vystaven kříž s heslem *Nesundáme je*. Vlastníci hospod

v údolí Aosty oznámili, že budou-li kříže ze tříd odstraněny, vyvěsí je ve svých hospodách, protože i tam se schází mládež.

Italský ministr pro reformy Umberto Bossi nazval štrasburský rozsudek sračkou, a to při pohřbu lyrické básničky Aldy Merini v milánské katedrále. Evropa se vzdálila lidem a jedná v rozporu s tím, co chtějí občané, dodal.

Rakouská společnost pro evropskou politiku upozornila, že nejde o rozsudek Evropského soudního dvora, tedy instituce EU, která vykládá evropské právo, ale soudu pro lidská práva, který dohlíží na dodržování ochrany lidských práv a základních svobod signatářských států. Tuto úmluvu vydala Rada Evropy, která není s EU institučně svázána.

Kathnet

Foto: www.viatrentina.it

Zveřejněn program setkání Benedikta XVI. s umělci

V tiskovém středisku Svatého Stolce se konala tisková konference, na níž bylo představeno chystané setkání Benedikta XVI. s umělci. To se bude konat 21. listopadu v Sixtinské kapli – 45 let po podobném setkání Pavla VI. a deset let po *Listu umělcům* Jana Pavla II. Přes 260 umělců se ve Vatikánu sejde už 20. listopadu odpoledne, aby společně navštívili ve Vatikánských muzeích sbírku Moderního a současného umění, k jejímuž vzniku dal impuls prá-

vě Pavel VI. Dne 21. listopadu se umělci v Sixtinské kapli setkají s Benediktem XVI. a vyslechnou si jeho promluvu. Mezi těmi, kdo z více než 500 pozvaných tvůrců všech uměleckých oblastí přislíbili svou účast, jsou například Marco Rupnik, Andrea Bocelli, Andrej Tarkovskij jr. nebo Franco Zeffirelli. Setkání zahájí i zakončí Palestrinovy skladby v podání papežského chrámového sboru *Sixtina*.

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz. Máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem, můžete se zaregistrovat na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Moldávie: Petice za zavedení náboženství do škol

Národní asociace *Duši pro vzdělání* předložila petici, kde se říká: „Zavedení náboženství ve školách už není jen možnost, ale je imperativem pro celou společnost.“ K petici se připojil pravoslavný patriarchát a další sdružení působící v sociální a náboženské oblasti, jako *Sdružení křesťansko-pravoslavných studentů* v Rumunsku a *Sdružení mládeže Besarábie*.

Petice nabádá moldavské úřady, aby „napodobily praxi konsolidovaných demokratických zemí, kde se náboženství vyučuje“, a „urychlily přípravu a implementaci zákona v této věci“. Poukazuje na to, že v Rusku se náboženství vyučuje už od září 2009. Říká, že „po dlouhých letech ateismu na bývalých sovětských územích se víra vrací na své přirozené místo ve společnosti“.

SIR

Generální sekretář CERC je z České republiky

Generálním sekretářem *Evropské konference křesťanských rádií (CERC)* se na příští dva roky stal Čech. Na letošním kolokviu CERC v nizozemském Hilversumu byl do funkce zvolen Milan Tesař, hudební redaktor *Radia Proglas*. Dosavadní generální sekretář P. Tommy Scholtes SJ, ředitel belgického rádia *RCF Bruxelles*, se stal jejím prezidentem. Zástupci všech členů CERC se setkávají jednou ročně. Letošní zasedání v Hilversumu mělo téma *Naše rádio v sekularizované společnosti aneb Jak mé rádio podporuje křesťanské komunity v mé zemi*. *Evropská konference křesťanských rádií* vznikla v roce 1994.

RaVat

ZPRÁVY

Muslimský politik z Mindanaa: Katolická výchova mi pomohla k mírovému smýšlení

Nabil Tan, muslim a guvernér autonomního regionu Mindanao, vyjádřil vděčnost katolické škole, která vede k solidaritě a respektu k různým náboženstvím.

I když je Mindanao oblastí s muslimskou většinou, 18 z 50 škol vedou katolíci. Mnoho muslimských rodin zde volí pro děti katolickou školu. Sám Nabil Tan navštěvoval katolickou školu *Notre Dame* od školky po střední školu. „Výchova a katolické hodnoty mne ovlivnily na celý život: uchoval jsem si je, a tak mohl vést náboženský život v práci pro lidi ve světle víry v Boha,“ řekl. Podle něho se situace na Mindanau změnila v roce 1974, kdy vůdce Národní osvobozené fronty za-

hájl válku proti filipínské armádě. Většina zahraničních investorů opustila region, a tak prudce stoupla nezaměstnanost a chudoba. „Vláda by měla povzbuzovat ekonomický růst a rozvíjet lidský a duchovní kapitál křesťanů i muslimů, který charakterizuje celou oblast.“ Jedinou cestou k tomu je stálý mír.

Na Mindanau už 40 let trvá konflikt mezi filipínskou armádou a islámskými skupinami. Boje zasáhly miliony lidí, katolíků i muslimů. 750 tisíc lidí uprchlo ze svých domovů. Katolické i islámské organizace, jako *Fórum biskupů* a *Fórum ulamá*, stále usilují o dialog.

Asia News

Benedikt XVI. přijal prezidenta Kazachstánu

Benedikt XVI. přijal dne 6. 11. na audienci prezidenta Kazachstánu Nursultana Nazarbajeva. Ten se posléze setkal také se státním sekretářem Svatého Stolce kardinálem Tarcisiem Bertone a sekretářem pro vztahy se státy arcibiskupem Dominiquem Mambertim. Rozhovory se týkaly problematiky ekonomické krize ve světle encykliky *Caritas in Veritate*, mezináboženského dialogu a podpory míru v očekávání převzetí předsednictví

Organizaci pro spolupráci a dialog v Evropě Kazachstánem. Na bilaterální úrovni byly konstatovány dobré vztahy mezi Svatým Stolicem a republikou Kazachstán. Zmíněna byla i aktuální témata z života země. Bylo konstatováno také pokojné soužití mezi věřícími různých náboženství a vyjádřeno přání, aby role věřících v životě národa a ve prospěch společného dobra byla stále aktivnější.

Ra Vat

Otevřený list Benediktu XVI. o potřebě obnovy sakrálního umění

V souvislosti s chystaným setkáním Benedikta XVI. s umělci se na internetu objevil otevřený dopis, kterým se umělci, znalci a publicisté obracejí na Svatého otce, aby vyjádřili svou touhu po obnově autenticky katolického sakrálního umění. Dopis je k dispozici ve čtyřech jazykových verzích (<http://www.appelloalpapa.blogspot.com/>) a reflektuje ve světle slov Pavla VI. k umělcům z roku 1964 současnou situaci ve všech oblastech sakrálního umělecké tvorby: architektuře, sochařství, malířství, chrámové hudbě a liturgickém zpěvu. Signatáři otevřeného dopisu označují situaci ve všech těchto odvětvích za velice zneklidňující především v důsledku tr-

vající krize víry, jejíž předávání se v době uměleckého minimalismu a obrazoborecké teologie ocitlo ve velkých nesnázích. Autoři dopisu vyjadřují své přání, aby se Církev v dobách světského, iracionálního a deformujícího barbarství projevila jako pravá, příčinnivá a pozorná propagátorka a kustodka nového a opravdu originálního sakrálního umění, přičemž na druhé straně vyjadřují svoji ochotu slyšet hlas Círky a inspirovat se jím v díle obnovy sakrálního umění, zejména liturgické hudby, jejíž katechetický význam je nejvíce znatelný a kde již desetiletí převládá zásadní zmatek.

Ra Vat

Dar svobody...

Dokončení ze str. 1

Ale protože mnozí takto svobodu přijali, zacházejí s ní v duchu přísloví: „Co nic nestojí, za nic nestojí“, a tuto svobodu den ze dne již po dvacet let promarňují v bezuzdné nenasytyné nezodpovědnosti. Ano, věřím na přímluvu svaté Anežky, ale její přímluvu vyslyšel ten, který řekl: „Nikdo nemá větší lásku nad takovouto: položit svůj život za své přátele.“ (Jan 15,13)

Ano, naše svoboda je dar, ale dar, za který položil život před 70 lety Jan Opletal, vězňové koncentračních táborů, padlí na frontách druhé světové války, kněží a řeholníci. Svoboda je dar, za který zaplatili P. Jan Bula, farář Toufar, Milada Horáková, stovky zabitých, statisíce uvězněných v době komunistické diktatury. Naše svoboda je dar za životy těch, kteří se nesehnuli, neznadili Krista, své předsvědčení, své svědomí. To je 17. listopad, to je ten velký svátek, který slavím po celý oktáv. 17. listopad 2009, to je také den spolu s výročí kanonizace svaté Anežky, kdy děkujeme za 20 let života, kdy můžeme žít bez přetvářky, můžeme svobodně vyznávat svoji víru, máme svobodu slova, pohybu i podnikání. Jsme plnohodnotnými občany demokratického státu. Třikrát jsme ve své zemi mohli uvítat velkého papeže Jana Pavla II. a v tomto jubilejním roce o svatováclavských oslavách přivítat Svatého otce Benedikta XVI. Za tento dar naší svobody poděkovala a děkuje i hlava římskokatolické církve, reprezentant celosvětového křesťanství, duchovní autorita uznávaná celým politickým a kulturním světem! *Deo gratias!*

Mons. Dominik Duka OP

Milí čtenáři! Děkujeme za vaši podporu! V současné době je každý i sebe-menší dar velmi cenný. Považovali jsme za tak důležité zprostředkovat vám a vašim prostřednictvím i celé společnosti DVD o sociální nauce Církve, že jsme na jejich výrobu použili všechny finanční prostředky. Doufáme, že se Pán Bůh postará o další budoucnost. Těm, kdo si mohou dovolit finanční podporu, proto ze srdce děkujeme.

Res Claritatis

ZPRÁVY

Tobě a nám, Anežko Česká

V den dvacátého výročí svatořečení Anežky České, 12. listopadu 2009, uvedla v katedrále svatých Petra a Pavla v Brně na Petrově agentura *Musia* premiéru hudebně-dramatického projektu *Tobě a nám, Anežko Česká*. Nad akcí převzalo záštitu Ministerstvo kultury České republiky, primátor statutárního města Brna Roman Onderka a brněnský biskup Vojtěch Cikrle. Projekt je oslavou výročí svatořečení Anežky České (1211–1282) a ohlédnutím za posledními dvaceti lety, které od této památné události uplynuly. Autorem scénáře a režisérem je J. A. Pitínský. Literární scénář pořadu vychází z prózy Františka Křeliny a dalších textů o historických a duchovních aspektech osobnosti a odkazu svaté Anežky. Svatou Anežku v rozličných životních situacích představují herečky Vlasta Chramostová, Daniela Kolářová a Martha Isošová. Rolí historických postav Jindřicha VII. Štaufského a Přemysla Otakara I. se ujali Jiří Hejčman resp. Martin Vrtáček. Slovem provádí prof. Tomáš Halík.

Slavnostní světová premiéra hudebně-literárního večera chce připomenout význam této světice pro novodobé dějiny. Svatá Anežka byla papežem Janem Pavlem II. svatořečena pouhých pět dní před pádem totalitního režimu v tehdejší ČSSR a dala výrazný duchovní rozměr událostem sametové revoluce. „Po celé zemi se tradovalo, že až bude svatořečena Anežka Česká, přijde do Čech svoboda. To se vyplnilo beze zbytku, a proto jsme se rozhodli celý dramaturgický projekt k oslavám sametové revoluce věnovat právě jí,“ vysvětluje Marie Urbánková z agentury *Musia*, která celý pořad ve spolupráci s osobnostmi českého uměleckého života připravovala.

Hudební dramaturgie večera se zhostil Jan Špaček. Gregoriánský chorál přibližuje Anežčinu dobu, Messiaenovo *Nanebevstoupení* oslavuje duchovní rozměr její osobnosti a závěrečné Pärtovo *Te Deum laudamus* je monumentálním díkuvzdáním za její životní dílo.

www.anezkabrno.cz

Konference „Církev, žena a společnost ve středověku“

Biskupství královéhradecké ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové uspořádalo při příležitosti 20. výročí kanonizace Anežky Přemyslovny dne 10. listopadu 2009 v Hradci Králové odbornou konferenci „Církev, žena a společnost ve středověku“. Konference se zaměřila na po-

stavení a roli ženy – šlechtičny a řeholnice ve vrcholném středověku z hlediska politických, sociálních a kulturních dějin, dějin umění, teologie a dějin spirituality. Věnovala se také životu a dílu svaté Anežky a dějinám jejího kultu.

TS ČBK

Děkovné bohoslužby za 20 let svobody

V úterý 17. listopadu 2009 v *Den boje za svobodu a demokracii* bude v 10.00 h. v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha slavit mši svatou na poděkování za 20 let svobody Mons. Václav Malý.

Tentýž den v 18.30 h. v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové bude slavena pontifikální mše svatá jako rekviem za oběti totalitních režimů a na poděkování za 20 let svobody. Bohoslužbě bude jako hlavní celebrant a kazatel předsedat královéhradecký biskup Dominik

Duka OP. Při mši svaté budou těm, kdo v době nesvobody vydávali svědectví kříže svým utrpením, předány kříže etiopských dětských mučedníků.

Dne 18. listopadu 2009 v 19.00 h. se bude bohoslužba na poděkování za 20 let svobody slavit v chrámu Panny Marie Sněžné v Olomouci. Hlavním celebrantem bude Mons. Tomáš Halík, koncebrovat bude P. František Lízna SJ, vžeň bývalého komunistického režimu.

TS ČBK

Pouť vysokoškoláků na Hostýn

Ve dnech 14. až 17. 11. 2009 pořádá *Vysokoškolské katolické hnutí Česká republika, o. s.* první *Pouť vysokoškoláků na Svatý Hostýn*. Její trasa povede z dalšího významného poutního místa, z Velehradu. Akce se koná při příležitosti 20. výročí tzv. sametové revoluce a svatořečení Anežky České. Vysokoškoláci chtějí poděkovat za svobodu, v níž mohou dnes díky událostem roku 1989 žít, a zároveň také prosit, aby si česká společnost dokázala udržet křehkou demokracii i nadále. Pouť bude rovněž modlitbou za oběti komunismu.

Zhruba šedesátikilometrová trasa Velehrad – Svatý Hostýn byla nově otevřena v roce 2008. Studenti si na ní připomenou totalitní perzekuci Církve hned několikrát. Na Velehradě i na Svatém Hostýně se nacházejí koncem 19. století zřízené jezuitské rezidence, které byly roku 1950 zrušeny a obnoveny teprve po roce 1989. Jedním z poutních zastavení budou Huštěnovice, rodiště Matky Vojtěchy Hasmandové, členky (a posléze generální představené) Kongregace milosrdných sester sv. Karla Boromejského, jedné z obětí komunistických procesů 50. let. Další zastavení přivede poutníky do domu salesiánů (dnešní *Dům Ignáce Stuchlého*) ve Fryštáku, který stál u zrodu české provincie kongregace Salesiánů Dona Bosca a roku 1950 byl ještě za života svého zakladatele komunistickým režimem zrušen. Celá pouť pak vyvrcholí u památníku třetího odboje na Svatém Hostýně, kde bude součástí programu také beseda s jezuitou, kteří pronásledování řeholních řádů za komunistické totality sami zažili.

Pouť se bude konat pod patronací svaté Anežky České, jejíž svatořečení je s událostmi v roce 1989 neoddelitelně spjata. Jeho 20. výročí si studenti během poutě také připomenou.

Záštitu nad poutí převzal provinciál České provincie Tovaryšstva Ježíšova P. František Hylmar SJ, který bude celebrovat úvodní mši svatou na Velehradě a udělí poutníkům na počátku jejich cesty svátostné požehnání.

www.vkhbrno.cz

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

Palachův rok? Palachův rok!

Jak se rodila sametová revoluce

Cesta k sametové revoluci nebyla vůbec sametová. Byla vykoupena nespočetným množstvím bolesti a utrpení, ponížení a zmařených životů. Zakusili to i účastníci tzv. Palachova týdne, největšího projevu občanského odporu proti totalitnímu režimu od srpna roku 1968, který se stal jedním z prvních signálů blížícího se konce komunistické nadvlády v Československu. Připomeňme si, co tehdy jeho přímí účastníci prožívali.

Kdo chce svobodu, dostane pendrekem

Na Václavském náměstí se má 15. ledna 1989 konat u příležitosti dvacátého výročí smrti Jana Palacha ve 14 hodin krátký vzpomínkový akt.

Dávno před stanovenou hodinou je vše důkladně zataraseno. Lidové milice (šedý mor) vtipkují: „Dneska se na Václavák nedostanete. Jestli chcete na zmrzlinu, chacha, tak ta vám dneska na Václaváku zamrzla, chacha...“ Když lidé moc provokují a zesměšňují jejich postavičky, urazí jejich ješitnost, důstojnost, přivolají chlapíky v bílých přilbách, aby zjednali potřebné. Lidé, kteří se dožadují nedělní procházky starou Prahou, jsou odbyti: „Běžte raději domů. Buďte rádi, že za vás někdo nasazuje krk, jinak by vás ti živlové mohli také ušlapat. Nebojte se, my to

Foto: www.year1989.pl

tady ohlídáme!“ Prostor se stále zmenšuje. Lidí přibývá. Milicionáři přinášejí bílé ploty a aby ukázali, jak jsou na své spoluobčany hodní, sem tam někomu stříhnou pár facek nebo do někoho kopnou. Vše je mrtvolně prázdné. V Jindřišské je živo díky obrněným vozům, vodním dělům, antonům, autobusům... Lidé, kteří k nim patří, se usmívají, vtipkují a na cosi čekají. Pražané, turisté... Stojí za bílými ploty. Koukají a nechápou, mokré ulice svědčí němou řečí. U Městské knihovny se srotí malinkatá skupinka lidí a začne vykřikovat: „Svobodu! Češi, pojďte s námi! Palach! Nebojte se!“ Hlouček se pozvolna zvětšuje. Od Karlova mostu vyjede policejní auto. Houká a nabírá rychlost. Lidé se rozutečou. Náhle stojím osamocen. Auto se nekompromisně řítí přímo na mne. Nevěřím, že... ale jen díky mé dívce, která mě v poslední chvíli strhla na okraj ulice, se auto prožene o kousek dál. Tam prudce zastaví (à la americké detektivky) a smyk ho natočí napříč ulice. Rozletí se dveře a vystřelí běžci s pendrekem. Je úctyhodné, s jakou rychlostí a vytrvalostí honí dav a buší do všeho před sebou. Zdárně jim v tom pomáhají civilisté. Jeden pak kráčí ulicí, veks-lák sympaťák, a řve: „Tak kdo chce ještě do držky?! Vy svině! My vám dáme svobodu! Zkurvenci!“ Pak straší tím, že se

sem tam prudce rozběhnou ulicí a někoho srazí k zemi. Má-li dotčený nějaké námitky, hup s ním do autobusu, kde musí sedět s nataženými rukama, jinak přes ně dostane. Večer ho pak pustí (třeba), ale předtím ho nechají proběhnout „uličkou“ z příslušníků s tyčemi v rukou. K tomu řvou: „Křičeli jste na nás gestapo? Tak ho máte! Svině jedny!“

Při jedné z honiček povalí chlapíci ze šedého moru (LM) muže, který má na ramenou malé dítě. Dítě padá na dlažbu. Naštěstí ho čísi ruce zachytí. (Noviny obviňují, že si lidé byli ochotni brát děti jako štít!) Jiného chlapa srazí k zemi a dupou po něm. Když uznají, že má dost, odvedou ho do auta. Nohy mu bezvládně visí, tvář s bolestnou grimasou. Šediváci se usmívají – akce se zdařila! Vodním dělem stříkají do metra (stanice Staroměstská) ... a pak zase přijíždí siréna. Hystericky vjede do lidí. Na místě se otočí. Lidé padají. Oni do nich kopou, mlátí. Připadá mi to hrozně zmatečné – jedna velká křeč, tupý pohled, sadistické vychutnávání bolesti druhých...

Kruté pouliční divadlo

O ulici dál je klid... celé Staré Město je zabeďněno. Jdeme na nádraží a musíme obejít půl města. Na Gorkáčci (Senovážné náměstí, pozn. opisovače) nás překva-

Foto: www.gvu.edu

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

Foto: www.totalita.cz

pí kolona bystře jedoucích obrněných transportérů, autobusů s bílými přílbama, antony... mobilizace? Ne, jen v oblasti Karlova náměstí pár lidí (možná dva tisíce) skanduje a jdou ulicemi. Z Pavláku na ně pustí autobusy! To je ono! V plné rychlosti s autobusem do davu! Lidé uskakují, ale co když není kam? Tak co?! Jedna známá dokonce tvrdila, že viděla mladíka ležet v kaluži krve s roztržitou lebkou. Dostala z toho třesavku a začala zvracet. Nevím, nebyl jsem u toho, ale viděl jsem jejich akce jinde, a tak bych se ani nedivil. Jsou schopni čehokoli! Mám svíravý pocit, že těm mladíkům konečně došlo, že jim nic nehrozí, i kdyby někoho zabili. Záleží tedy na každém zvlášť, jak je surový, jak ho to mlácení do spoluobčanů baví, jaké mu přináší uspokojení. (Je z toho kruté pouliční divadlo, o které nikdo nestál. Kdyby nechali v klidu proběhnout pietní akt, lidé by položili kytky, zazpívali hymnu a nic by se nemuselo řešit takovýmhle brutálním způsobem!)

My nejsme živly

Události následujících dnů, které nikdo nečekal, jsou především ve znamení policejních akcí. Stříkají do lidí, kteří jdou z práce – noviny je upozornily na rušný Václavák, a tak se koukají, a oni, jako by z těch očí měli strach, tak stříkají ze stříkaček, mlátí pendrekem, zatýkají... Ze solidarity pak další dny přicházejí lidé sami. Až čtvrtý den je to lepší. Dav, přes pět tisíc lidí, skanduje: „My nejsme živly! Kde máte živly? Nechceme vládu jedné strany! Dejte vládu schopným! Jakeš pryč! Svobodu! Svobodu! Nelžete!“... Od Můstku ke konci stojí lidé, v rukách tašky s nákupem – „My nejsme živly!“ Policie nezasahuje. Bohužel jen je-

den den. Viděli totiž, že ten pětitisícový spolek je schopný bez jakýchkoli mikrofonů, aparátů... minutu absolutně mlčet, zpívat státní hymnu a náhle se rozejít. Komu by pak objasnili, proč museli mlátit do zákeřných živlů, když... Ale museli by něco vysvětlovat?

Lidé, probudte se!

Jejich brutalita narůstá! Je podporována tiskem, televizí, kde lidé (manipulování, poslušníci...) tleskají těmto zákrokům a dožadují se ještě brutálnějších. Napadá mě, kdy se konečně to otrépané *Lidé, bděte!* promění na *Lidé, probudte se!* Už bdíte moc dlouho, většina z vás usnula věčným spánkem a nechce být z něho rušena, k čemuž má jisté důvody (auto, chatu, postavení...), a tak raději podporujete bourání republiky. Bravo! Hurá! Jupí!

Pátý den je tu nejvíce lidí (asi deset tisíc). „Kde máte živly? Gorbačov to vidí! Propusťte Havla! Propusťte všechny! Zase jste nám lhali! Pište pravdu! Palach žije!“ Po půl hodině je všude bílo-zeleno. „Už jdou! Neutíkejte! V jednotě je síla! Češi, pojďte s náma!“ Nechají si desetimetrové odstupy, pak se rozběhnou a mydlí do lidí hlava nehlava. Lidé po předešlých zkušenostech utíkají. Padám přes lavičku. Někdo vykřikne: „Díky nim to bude Palachův rok!“ Dostávám ránu do zad. Brýle mi padají. Pokračuju. Doprovází nás příslušník v přílbě. Dlouho nic. Pak se však podívá na záda dívky kousek ode mne. A jen tak pro nic za nic (pendrek mu asi vychládal) ji praští do zad. Dívka se vyděšeně otočí a začne plakat. Přitáhnu ji k sobě. „Člověče, co to děláte? Proč do ní boucháte?“ Šlehně mi jednu. „Nechte toho! Zbláznil jste se?“ Další rána. Vrhnu se na mě tři uniformy a jeden civil mě chytne pod krkem a řve: „Tak ty jsi na nás řval gesta-

Foto: www.gwu.edu

po? My ti ukážem gestapo! Svině jedna zparchantělá? Berte ho!“ Buch, kop. Ležím na zemi. Všichni čtyři mě táhnou k antonu. Kroutím se tak, že mám kabát celý svlečený. Držím se pevně rukávů. Dav se řine dál. Nikdo nepřichází na pomoc. Asi mají podobné zkušenosti jako já s tou dívkou. Vlácí mě dál. Kopou, mlátí, řvou. Po pěti metrech dva odbíhají. Zbylí mě svírají... Jakýsi děda: „Pozor! Vždyť má brýle! Ten mladík má brýle! Opatrně, ať mu je nerozbijete!“ Kopnou mě do zadku a ocitám se opět v prchajícím davu. Kolena pálí, záda pomalu modrají. Zrůdy, parchanti! Vaří se ve mně krev. Raději pryč. Uklidnit se a nabrat sílu. Boj s nima? Nesmysl!... Policejní stát! Lidoví milicionáři už mají také černé pendrekky a jsou stejně vulgární jako jejich soukmenovci v zeleném. Jde to dokonce tak daleko, že i civilové nosí bezostyšně pendrekky – ale nic se jim nestane. Na Západě by z nich dav udělal fašírku, ale tady? Bravo! Zasloužíte si potlesk za to, jak znáte svůj národ. (Abyste se nepřepočítali!)

Pravda zvítězí

Už několik dní nefunguje na Václavském náměstí doprava, kina, obchody... V novinách se ptají: Kdo za to může? Mají jasnou odpověď, ale my víme, že přestože jsme stále jen jedna ulice, jedna čtvrt, jedno... KDO je odpovědný, KDO je onen nezodpovědný živěl, schopný zabít, ničit, rozbít cokoli, aby udržel něco, co je už neudržitelné.

Týden (nečekaný) skončil. Vše nasvědčuje tomu, že se lidé nenechají zstrašit a vytrvají. Doufejme, že se konečně probudí slušní lidé této země. Že nebudou spát nebo apaticky bdít.

Oficiální slova... ta lež dosahuje takové hustoty, že se bude moci za chvíli krájet! Oni dobře vědí, proč nedávají oněm živlům prostor. Kdyby totiž měli jen pár minut v televizi na měsíc, několik řádků v oficiálním tisku... brzy by se zpřetrhala ta uzda, co směřuje a drží národ tam, kde je!

Bude rok 1989 rokem Jana Palacha?

Inex Tremis

V Praze, leden 1989

Vyšlo ve sborníku Komunikace pod názvem „Palachův rok?“ (mezititulky redakce)

CÍRKEV A SPOLEČNOST

Ztratila Církev po listopadu kredit?

O pozadí jednoho klišé

Poslední dobou, především v souvislosti s papežovou návštěvou České republiky a s 20. výročím sametové revoluce, se opět ve větší intenzitě začaly ozývat hlasy o tom, že Církev po listopadové revoluci ztratila svůj kredit. Lze říci, že Církev se stala, slovy Václava Malého, „fackovacím panákem“. Jaké jsou příčiny protikatolických nálad ve společnosti?

O tom, že Církev po převratu ztratila kredit, se mluví už dlouho a kolem dokola. Opakují to novináři, ale i věřící lidé. Málodko už se zamýšlí nad tím, jak to doopravdy bylo a je-li dnešní stav skutečně vinou Církve. Tím nechci říci, že Církev po převratu (stejně jako před ním) nedělala chyby (tak jako je dělá dnes). Ale chyby, které dělají církevní představitelé, vyplývají spíše z nedostatečné reflexe dnešní situace, z osobních chyb a z nekonceptnosti. Nejde o nějakou chybnou strategii, ale spíše o její absenci.

Z druhé strany je to jinak a je nešťastí, že jsme si to nepřiznali dříve. Mnozí z nás (naivně) očekávali, že kamarádká atmosféra, jež panovala v tzv. disentu, převrat přetrvá a že v nás nikdo z prvních představitelů nového režimu nevidí nepřátele. Nechtěli jsme být paranoidní, nechápali jsme některé podivné kroky v jejich kontextu. Nebo jsme je možná chápali, ale „nechtěli jsme s tím začínat“, přesněji řečeno, nikdo nechtěl být první, kdo to řekne.

Patrně bylo možné si toho všimnout už před převratem, ale já sama jsem nepatřila k „vnitřnímu okruhu“ a nic přesnějšího o tom nevím. Pro mne se začal příběh odvíjet až po 17. listopadu.

Začalo to už na Letné

Začalo to na Letenské pláni. Mluvil tam kdekdo, ale k nejlepšímu moderátorům

Přátelská atmosféra se po převratu začala vytrácet.

tamních shromáždění patřil páter Václav Malý, dnes biskup Malý. Snažil se zabránit výbuchům, zklidňoval atmosféru, řídil debatu věcným způsobem. K nejsilnějším momentům tehdejších mítinků patřila chvíle, kdy promluvil o nutnosti odpouštění a vyzval k modlitbě Otčenáše. Každý, kdo se modlil, tak činil tlumeně, ale přesto byl výsledek mohutný: působilo to jako hučení moře nebo větru. Lidé stáli se skloněnými hlavami a nad hlavami jim vlály československé vlajky.

A tehdy to začalo. Na Letné vždycky zaznívaly občasně výkřiky z davu, a pokud byly vtipné, lidé se přidali, skandovali a moderátor heslo zopakoval. Bývalo nám zima, poskakovali jsme, a k tomu se skandování docela hodilo. Dodnes vidím jednoho tělnatého pána, který v řadě přede mnou poskakoval, rozpažoval, upažoval a do toho skandoval: „Masa-ryka na stov-ku, Masa-ryka na stov-ku!“ V téhle bujaré atmosféře někdo zařval: „Podívej se, Gusto, jak je nás tu husto!“ (Pro mladší čtenáře: mluven byl tehdejší – ještě – prezident Gustáv Husák). Lidé to opakovali a zopakovali to i Václav Malý.

Foto: www.spolecnost89.cz

Foto: www.czech.cz

Netrvalo to snad ani tři dny, a v *Mladém světě* (pro mladší čtenáře: šlo o svazkový časopis pro mládež) se objevil rozzuřený článek o Václavu Malém. Prý kvůli osobní popularitě poškozují průběh události: „Snad by si i svlékl kalhoty,“ horlil autor, jehož už si nepamatuji, „jen aby se zalíbil davu.“ A Václav Malý byl stažen. Už nedomoderoval. Hudeb-

CÍRKEV A SPOLEČNOST

Nejde o majetek jako takový, ale o nezávislost Církve.

Z dnešní perspektivy je zřejmé, že vlastně nejde o majetek jako takový, ale o nezávislost Církve, která mnohým polistopadovým politikům vadí stejně, jako vadila komunistickému režimu. Církve se svými nezávislými školami a sociálními institucemi totiž představuje alternativu k politickému vlivu státu.

ní kritik Jiří Černý to po mnoha letech označuje za „jednu z našich největších chyb, že jsme po stížnostech studentů dopustili odchod Václava Malého z místa moderátora revoluce“. Ukazuje se tedy, že tlak na stažení Malého vycházel ze samotného centra dění; prý to chtěli „studenti a herci“.

Kauza Bartončík

Bleskem, který uhodil do stále ještě dobrého vztahu české společnosti ke katolíkům, byla kauza Bartončík. Byla jedním z důsledků nedbalosti aktérů sametové revoluce: zatímco východní Němci se okamžitě vrhli na archivy Stasi, u nás sametoví revolucionáři připustili, aby byla značná část archivů zničena nebo prostě

odnesena. „Přímo pod nosem zcela bezmocného místopředsedy federální vlády Čarnogurského likvidoval setrvavší náměstek ministra vnitra a bývalý velitel StB generál Lorenc nepohodlnou dokumentaci. Zbytek se pokusil ministr vnitra Sacher využít proti svým politickým oponentům, pak jej použili Havlovi lidé proti konkurenci,“ napsal v roce 2004 Bohumil Doležal.

V květnu 1990 zveřejnil vídeňský zpravodajský týdeník *Profil* článek o tom, že Josef Bartončík byl spolupracovníkem StB. Ve vsí tajnosti se ustavil jakýsi neoficiální soud, jehož výsledkem bylo, že Bartončík ze svého místa po volbách odstoupí. Celá věc mi připadala od začátku komická: to, že vysoký funkcionář strany Národní fronty byl s komunisty a estébáky zadobře, bylo každému předem jasné a nebylo třeba z toho dělat objev. Dohoda ovšem dodržena nebyla, a aféra byla zveřejněna v době předvolebního moratoria, resp. během voleb samotných. Samozvaní soudci (Rychetský, Ruml ml., Žantovský) opakovaně vstupovali do televizního vysílání a jejich vstupy se střídaly s volebními výsledky, jež pro KDU a KDH nedopadaly dobře. Pamatuji se, že mi volalo několik spoluvězňů mého otce: ti lidé plakali a říkali: „To je třetí

nástup komunistů k moci.“ Díky Bohu se ukázalo, že demokracie, ač zdánlivě křehká, je velmi silný systém a podobné otřesy ustojí.

Protikatolické nálady ve společnosti

Celá tato ostuda naší nastupující demokracie se obvykle interpretuje jako tah OF proti lidové straně. Z toho, co si pamatuji, je zřejmé, že to tak docela nebylo: ten úder sice také mířil na konkrétní politickou stranu, ale jeho cílem byli na prvním místě křesťané, přesněji řečeno katolíci. Zhruba tady někde začíná polistopadová protikatolická ofenziva. Navzdory všemu odporu a utrpení, jež katolíci za komunismu kladli a nesli, se rozběhla kampaň obviňující je ze všeho možného. Po mém soudu jde o paralelu protizidovských pogromů, jež na některých místech Polska vypukly poté, co se zbytky Židů vrátily z koncentračních táborů. Společnost, která má vůči některé své části špatné svědomí, umí být velmi brutální.

Když se začaly – selektivně – zveřejňovat údaje o spolupracovnících StB, začalo to být už zřejmé. Pamatuji se, jak byl z místa federálního poslance odstraněn katolík, který si odseděl dva mnohaleté tresty. Morální soud nad ním pronášel jeden z nejbrutálnějších novinářů padesátých let, Ruml st. Dodnes si vyčítám, že jsem se neobtěžovala najít cestu, jak – jako neposlanec – protestovat (jedinou omluvou je mi snad to, že tisk byl tehdy v rukách bývalých komunistů a zveřejnit tam nekonformní článek nebylo snadné). Jediný hlas, který zazněl proti této fázi protikatolického honu, byl stárnoucí hlas pátera Josefa Zvěřiny, vězně a později chartisty, jemuž nebylo možné klást odpor.

Neměli bychom si zbytečně lámat hlavu nad „ztrátou kreditu“ u těch, kdo nám nikdy žádnou důvěru nedali a ani dát nechtěli. Nežijeme v žádné výjimečné situaci, proticírkevní postoje mají dnes zelenou v celé západní civilizaci, nejen u nás.

CÍRKEV A SPOLEČNOST

Kauza církevního majetku

A pak se rozjela kauza církevního majetku. Na začátku to vypadalo zcela jednoduše: Církev dostane svůj majetek zpátky (v mezích možného), a protože nekatoličtí křesťané tvoří 10% křesťanské populace, předá jim desetinu takto získaného majetku. Zákon se zastavil ve sněmovně národů o jeden – slovenský – hlas. Od té doby vyvíjel tisk snahu ukázat Církev jako subjekt bažící po majetku, zatímco odpůrci navrácení byli a jsou prezentováni jako obhájci celospolečenských zájmů. A tak to šlo jedno za druhým: voršilky, katedrála, Strahov... Z dnešní perspektivy je zřejmé, že vlastně nejde o majetek jako takový, ale o nezávislost Církve, která mnohým listopadovým politikům vadí stejně, jako vadila komunistickému režimu. Církev se svými nezávislými školami a sociálními institucemi totiž představuje alternativu k politickému vlivu státu.

Budou vás pronásledovat...

Za dvacet let od převratu se událo mnohé. Církev mnohé dokázala, leccos pokazila, ale v zásadě jsme svobodní: svobodní nejen ve srovnání s komunistickými časy, ale například i s časy habsburské monarchie. Neměli bychom si tedy zbytečně lámat hlavu nad „ztrátou kreditu“ u těch, kdo nám nikdy žádnou důvěru nedali

a ani dát nechtěli. Nežijeme v žádné výjimečné situaci, proticírkevní postoje mají dnes zelenou v celé západní civilizaci, nejen u nás. Je-li křesťanství nejpronásledovanějším náboženstvím na zemi, nemůžeme doufat v izolovanou evropskou idylu.

Ale i přese všechno – budiž za těch dvacet let Bohu chvála, dík a čest.

Michaela Freiová

Objevovat pravdu a žít z pravdy

Kardinál Vlk k aktuálním otázkám

Foto: www.famost-vlachovo-brezi.cz

Abychom se v naší naprosto nepřehledné společensko-politické situaci uměli orientovat, je třeba naučit se myslet. Papež Benedikt XVI. nám připomínal „odpovědnost za správné používání rozu-

mu“ (*Promluva na setkání s akademickým světem*). „Svoboda (...) je určena k hledání pravdy (...).“ „Autonomie (...) má svůj smysl v odpovědnosti vůči autoritě pravdy.“ „Rozum, je-li však zbaven základní lidské orientace k pravdě, začíná ztrácet směr.“ (tamtéž)

Důvěra v lidskou schopnost hledat pravdu, objevovat pravdu a žít z pravdy... Základní snaha člověka po nalézání pravdy je často přehlášována jednoduchými líbivými výroky v médiích, které nejsou zakotveny v pravdě. Tyto výroky o důležitých životních otázkách svádějí lid, který pak polyká „zdechliny pravdy“ (srov. Jan Zahradníček) a je uváděn na scestí.

Nedávno proběhla v *Katolickém týdeníku* diskuse o názorech politika R. Š. na potrat. On nezpochybňuje „právo ženy na potrat“. Za optimální považuje stávající zákonnou úpravu této problematiky. Toto „právo“ ženy je v rozpo-

ru s právem na život slabšího tvora, nenarozeného dítěte. Tato dvě „práva“ jsou v rozporu; právní řád dává za pravdu silnějšímu a nehájí právo slabšího. Neřeší vlastně věc v jejím jádru, nehledá pravdu, jedná podle emocí.

Po kritice pak napsal R. Š. v tisku prohlášení, že „není zastáncem potratů“ a že „potraty jsou zlo“. Nepřeje si ale, aby ženy byly za potraty kriminalizovány. Všimněme si logiky uvažování tohoto politika: řekne, že „potraty jsou zlo“, a na druhé straně mluví o „právu ženy na potrat“. Tak si to, milý čtenáři, přelož: „žena má právo konat zlo“. A za „zlo“ nemají být ženy „kriminalizovány“.

Jakou má takový politik koherenci myšlení a co od něj mohou čekat v ostatních záležitostech? Je schopen nacházet pravdu? Nejsou politické body na prvním místě, a pravda až na dalším?

kardinál Miloslav Vlk
www.kardinal.cz

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

Matka Courage

Příběh hrdinství všedních dnů z období komunistické totality

„Muž určený k likvidaci“. Pomník obětem komunismu v Praze na Újezdě

Často se dnes mluví o roli žen v Církvi a ve společnosti. Stále se však nedoceňuje, jakou „rolí“ připadlo „hrát“ mnohým ženám za komunistické diktatury v naší zemi, zejména ženám „muklů“, tedy mužů „určených k likvidaci“. Že tyto „role“ nebyly tak spektakulární, aby vydaly na materiál do pořadu „Příběhy dvacátého století“ nebo na vyznamenání prezidentem, nemění nic na jejich hodnotě, syrovosti a tragice. Jeden takový příběh znám zblízka.

Jmenovala se Marie a narodila se v Praze 5. listopadu 1929 v rodině stavitele a architekta na Žižkově. Dorůstala za války. Po válce ji duchovně formovala Mariánská družina pod vedením jezuity Františka Mikuláška a už jako středoškolačka patřila do okruhu prof. Růženy Vackové a Josefa Zvěřiny, který se stal jejím duchovním vůdcem. Maturovala na gymnáziu na Sladkovského náměstí a jejím životním snem bylo stát se lékařkou. To však bylo už po „vítězném únoru“ 1948. Komunistická komise rozjařených svazků jí napsala do posudku „fanaticky nábožensky založená“. A tak navzdory maturitnímu prospěchu z medicíny nic nebylo. Nevzdala se. Přihlásila se na Teologickou fakultu v Dejvicích. Stačila však absolvovat jen tři semestry. Noví mocipáni nejstarší fakultu z Karlovy univerzity roku 1950 nejdříve vyňali a následně roku 1952 odsunuli do Litoměřic. Laičky vyloučili. Tím pro Marii univerzitní

studium definitivně skončilo. V té době se na studentské mši u Nejsvětějšího Salvátora seznámila s právě promováným strojním inženýrem Miloslavem a 1. prosince roku 1951 se vzali.

Miloslav byl vedoucím kroužků České ligy akademické na Technické vysoké škole a úzce spolupracoval s Otou Mádrem a Josefem Zvěřinou ve společenství „Rodina“, jejíž aktivní členové postupně mizeli za mřížemi. Ačkoliv ústava garantovala náboženskou svobodu, stačilo být aktivním katolíkem a sdružovat se, aby člověk tak zvaně podřýval socialistické zřízení. Vykonstruovaným procesem se tak stal politickým vězněm za velezradu podle § 231. Na Miloslava došlo dne 25. března 1954, na svátek Zvěstování Panny Marie, kdy byl při cestě na ranní mši svatou zatčen. To už měli mladí manželé roční dítě a druhé čekali. Následovala vyšetřovací vazba v Ruzyni, kde mu marně navrhovali okamžitý návrat domů výměnou za pod-

pis zavazující ke spolupráci. Když odmítl, následoval soud na Pankráci. Obžaloba zněla: velezrada a špionáž pro Vatikán. Zůstala z toho velezrada a za tu dostal Miloslav deset let. Marie nedala na vystrašeného obhájce, který ji zapřísahal neriskovat, že mu ještě přidají, a zvolala na manžela, aby se odvolal. Svou kuráží dosáhla, že mu trest zmírnili na sedm let. To vše prožívala Marie těhotná.

Bylo jí 25 a čekalo ji prožít ta nejlepší léta mladé ženy jako sedm biblických hubených let, opuštěná, bez podpory manžela, sama se dvěma dětmi. V jistém smyslu to měla ona „na svobodě“ horší než on za mřížemi opavského kriminálu, kam ho deportovali k výkonu trestu, aby byl hodně vzdálen od rodiny. V první řadě tu byla otázka z čeho žít. Nebála se jít až za ministrem Plojharem, aby jí na to odpověděl. Samozřejmě ji nepřijal. Její na smrt nemocný otec, vyvlastněný živnostník, si šel přivydělávat, aby vypomohl. Ve schránce čas od času našla obálku od přátel, kteří se na rodinu složili. Bratr z Německa anonymně posílal balíky s jídlem a šatstvem. Přesto nezbylo, než hledat si práci. Jenže pro ženu kriminálnika se nenašla lepší než mazání výhybek na Masarykově nádraží, tehdejší Praze-střed. S vděčností po letech vzpomínala na kolomazí zašpiněné výhybkáře, kteří se s ní dělili o svačinu a oslovovali ji milostpaní. Kádrovák jí naopak sliboval lepší místo, nechá-li se ovšem rozvést od svého manžela – nepřítel socialistického zřízení. Odolala. Když si všimli, že umí němcky, francouzsky i rusky, dali ji nakonec do informací. V nikotinem a vulgaritami prosáklém ovzduší tam vydržela celá léta manželova věznění a i léta potom. Jediným světlem v dlouhých nočních i nedělních službách bylo, že díky obětavosti starší sestry Libuše děti nevyrostaly jako bezprizorní – s klíčem od bytu na krku.

Párkrát za rok byly vězňům povoleny návštěvy. I to bylo drama. Jednou dorazila Marie s dětmi do Opavy večer, aby byla ráno ve věznici v přesně stanovený čas.

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

V zamluveném penzionu ji odmítli: museli prý náhle ubytovat fotbalové mužstvo! Strávila by noc na lavičce v parku, kdyby se nad mladou matkou s dětmi nesmílovala cizí žena z přilehlého činžáku, která je pozorovala z okna... Návštěvou však drama nekončilo: Jak nepozorovaně prostrčit muži eucharistii v krajíci chleba štěrbínou mezi skly, která dělila odsouzeného od rodinných příslušníků, ještě k tomu pod stálým dozorem bachařů? Jak sdělit to důležité, nikoho nejmenovat, nikomu neuškodit, v první řadě ne vězni samotnému, který za minimální přestupek mohl jít třeba na týden do korekce, do studené samotky o chlebu a o vodě? A jak manžela přes vlastní smutek na duši přesto potěšit?

I zde projevila Marie kuráž, která se podle svědectví spoluvězně Zdeňka Kádi Zeleného, který byl přítomen, stala v opavské věznicí legendární. Marie totiž nečekaně vstala, uchopila dcerku a vši silou ji vyšvihla nad skleněný předěl, do náručí otce. Sklo však bylo příliš vysoké a roztránilo se o nohy dítěte. Všichni strnuli. Znamenalo to téměř jistou korekci pro Miloslava. Hrobové ticho prolomil Mariin hlas, nikoli však omluvou,

ale výhrůžkou na adresu náčelníka: „Bude-li za to můj muž jakkoli trestán, půjdu si stěžovat na ministerstvo vnitra.“ Epizoda zůstala bez následků.

Léta se vlekla. Roku 1960 se Miloslav po bezmála sedmi letech konečně vrátil domů. Oficiálně na amnestii. Nebyl to však než jen jiný způsob pokračování trestu: Práce pomocného dělníka, sledování, opakované zatčení. Tedy žádný happy end. Ta dlouhá léta neustálého boje o hmotné a morální přežití Marii podlomila zdraví a poznamenala veškerý další život její rodiny. Bůh od ní mnoho žádal, a ona se nezdráhala. Měla až s troufalostí hraničící důvěru v Boží pomoc a to i, ba právě, v bezvýchodných situacích, které ani v jejím dalším životě nechyběly. Engagement manželů v díle pokoncilové obnovy a Klubu politických vězňů K 231 způsobil, že se s nástupem normalizace začalo nad nyní pětičlennou rodinou opět smrákat. Hrozilo anulování rehabilitace, kterou v osmašedesátém dosáhli, ztráta zaměstnání a znemožnění studia dětí.

Poslední Mariino dítě, syn Michal, nepřežil ve věrech okupace porod, když primář utekl od rodičky na krizo-

Foto: www.praha-vinor.cz

vou stranickou schůzi. Z cest do zahraničí se i po sovětské okupaci Miloslav s Marií vrátili, ačkoli je přemlouvali zůstat. Byli příliš spjati s českou církví. Zdráhali se až do roku 1970. Pak ale nezůstal než „exil“, který žili jako to, co doslovně znamená – vyhnanství... To by však bylo na další vyprávění. Dvacet let po pádu komunismu jsem chtěl jen vzpomenout – zástupně za mnohé neznámé – ženu jednoho muže, kteří přispěli k tomu, že totalitní režim nezvítězil a my že dnes žijeme ve svobodě. Oba zemřeli roku 2005. Letos, 5. listopadu, by bylo Marii 80 let. Jak jsem je znal? Miloslav byl můj otec, Marie má matka.

P. Richard Čemus SJ
www.radiovaticana.cz

Foto: www.sedmicka.cz

Ve středu 28. října proběhlo ve Vladislavském sále Pražského hradu slavnostní předání a propůjčení státních vyznamenání z rukou prezidenta Václava Klause. Jedním z vyznamenaných je také Mons. Josef Veselý, kněz a básník pronásledovaný komunistickým režimem. Prezident republiky mu propůjčil Řád Tomáše Garrigua Masaryka III. třídy za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie a lidská práva.

Josef Veselý se narodil 28. července 1929 ve Zlámance u Kroměříže v rodině krejčího. Od roku 1940 studoval na ar-

Státní vyznamenání pro Mons. Josefa Veselého

cibiskupském gymnáziu v Kroměříži, po maturitě (1948) v kněžském semináři v Olomouci (1948–1950). Po jeho zrušení nastoupil k PTP, kde setrval až do prosince 1953. Po návratu z vojny nastoupil jako kulturní pracovník v galerii v Kroměříži a ve Zlíně. Od bohosloveckých studií patřil k okruhu aktivních katolických kněží a laiků na Moravě, tzv. *Společenství*, vedenému Vladimírem Neuwirthem. Pro členství ve *Společenství* byl v roce 1961 spolu s dalšími členy zatčen a 25. července 1961 odsouzen u Krajského soudu v Ostravě na 13 let. Během věznění ho v roce 1962 ve Valdicích tajně vysvětil biskup Konec. Na svobodu byl propuštěn na amnestii v září 1965. Po návratu z vězení pracoval jako dělník ve vinných sklepech v Kroměříži. V letech 1968–1970 dokončil svá teologická studia v Litoměřicích. V 70. letech působil postupně ve farnostech v Ludgovicích u Ostravy a v Budišově nad Budi-

šovkou na Opavsku. V roce 1981 byl přemístěn do farnosti Opava-Jaktař a roku 1987 byl ustanoven děkanem opavského děkanátu; v úřadu setrval do roku 2005. Během svého kněžského působení se věnoval a dosud věnuje rodinám, mládeži a návštěvám nemocných v opavské nemocnici. Pracuje v redakci časopisu opavských farností *Cesta*. V roce 1991 mu byl udělen titul monsignora. V roce 2001 obdržel literární *Cenu Petra Bezruče* za své básnické dílo a v roce 2005 ocenila jeho literární duchovní činnost biskupská konference. Své básně a texty publikoval především jako bibliofilie a soukromé tisky. Knižně mu vyšly dva básnické výbory: *Civilizace lásky* (Muzeum Kroměřížska, 1996), *Ve znamení slunce* (Karmelitánské nakladatelství, 1999) a souhrny několika sbírek *Kamínky do mozaiky* (Řád, 1992) a *Znamení* (Salvátor, 1992, 2004).

TS ČBK, KNA

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Chrám Panny Marie Vítězné v Praze, oltář Jezulátka

Foto: www.pragjesu.info

„Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí“

Historie úcty k Panně Marii Vítězné a Pražskému Jezulátku

Chrám Panny Marie Vítězné stojící v Praze na Malé Straně v Karmelitské ulici, známý především jako domov Pražského Jezulátka, patří k našim nejvýznamnějším architektonickým a uměleckým památkám a je jedním z našich nejznámějších poutních míst proslulých i v zahraničí. Právě zde zahájil Svatý otec Benedikt XVI. svoji apoštolskou cestu do České republiky, aby nám připomněl pevný základ naší naděje: Bůh je s námi. Pohled do historie tohoto místa nás o tom znovu přesvědčí.

Panna Maria Strakonická

Císařská vojska vedená generálem hrabětem Janem Tserclaesem Tillym a Karlem Bonaventurou Buquoyem táhnou na Prahu. Brzy se střetnou s protestanty v bitvě na Bílé Hoře. Přichází k nám z Bavorska a jdou přes jižní Čechy. Do-

provází je tři kněží, irský jezuita Jindřich Fitzsimon, který je zpovědníkem hraběte Buquoye, a dva karmelitáni, původem Španělé, Dominik od Ježíše a Marie a Pietro od Matky Boží. Zastavují se v jihočeských Strakonících. Karmelitáni tam na hradě, který byl donedáv-

na sídlem maltézských rytířů, objevují deskový pozdně gotický obraz Narození Páně. Je to malý obrázek, pouhých 28,5 x 17,5 cm. Je na něm vyobrazena betlémská scéna: Panna Maria klečí před novorozencem Děťátkem, má na sobě tmavé šaty, na nich přes ramena přehozený světlý plášť, je prostovlasá. Za ní stojí svatý Josef a vpravo přichází dva pastýři, aby se Ježíškovi poklonili. Obraz je protestanty strašlivě zneuctěn: Panna Maria, svatý Josef i pastýři mají vypíchané oči... Karmelitáni berou zhanobený obraz s sebou a nesou ho až na Bílou Horu. Otec Dominik spolu s irským jezuitou Jindřichem udělují vojákům před

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

bitvou svátosti. Katoličtí vojáci se chystají do boje, půjdou s heslem *Sancta Maria*, na klobouky si připevňují bílé pásy. Pak otec Dominik pozvedá zneuctěný strakonický obraz do výše a celou Buquoyovu armádu jím žehná. Podle jiného podání je vybidnut jedním z vojáků, aby vsedl na jeho koně, Dominik nasedá, na hrud' si připevňuje onen svatý obraz a objíždí s ním celé bitevní pole...

Rozšíření úcty k Panně Marii Vítězné

Bělohorské vítězství bylo z velké části přičítáno přímluvě Panny Marie. Bylo dokonce přirovnáváno k zázračnému vítězství nad Turky v bitvě u Lepanta roku 1571, kterého bylo dosaženo také jen díky zcela mimořádné přímluvě Matky Boží. Milostný obraz Panny Marie Strakonické – Vítězné byl převezen do Říma a 8. května 1622 byl ve slavnostním průvodu předán papeži společně s prapory ukořistěnými na Bílé Hoře. Potom byl vystaven v chrámu *Santa Maria Maggiore* a odtud přenesen do kostela svatého Pavla bosých karmelitánů na Quirinalu.

Byla to událost tak významná, že měla za následek i změnu zasvěcení tohoto chrámu, od té doby je zasvěcen Panně Marii Vítězné: *Santa Maria della Vittoria*. Milostný obraz Panny Marie Vítězné byl umístěn přímo na hlavní oltář. Kolem dokola z něj vyzařují silné zlaté paprsky. Sám císař Ferdinand II. nechal zhotovit korunku, kterou byl milostný obraz Strakonické Madony korunován. U příležitosti slavnostního přenesení obrazu byl také vydán italský spis *Relazione della processione e festa fatte in Roma ... nel colare l'immagine della Madonna della Victoria nella chiesa de Paolo* (Řím, 1622), který v Augsburgu vyšel i v německém překladu.

Obraz již bohužel není původní, originál shořel při velkém požáru v roce 1833 a byl nahrazen kopií pořízenou nákladem knížete Torlonia. Nad obrazem je panoramatická fresková malba od Luigiho Serra zobrazující vstup zázračného obrazu do Prahy. V chrámu nalezneme také vyobrazení celé bělohorské bitevní scény. V sakristii kostela jsou další čtyři obrazy s bělohorskými výjevy: impozantní portrét otce Dominika od Ježíše a Ma-

rie a malba znázorňující vojáka ve zbroji, který otce Dominika vybízí, aby nasedl na koně a vystavil milostný obraz Panny Marie Vítězné vojákům uprostřed bitevní vrávy. Jsou zde také válečné trofeje, zástavy ukořistěné nepřátelským vojskům na Bílé Hoře a turecké korouhve zabavené v roce 1683 při obléhání Vídně.

Chrám a obrazy Panny Marie Vítězné

Císař Ferdinand II. slíbil otci Dominikovi od Ježíše a Marie, že na památku bělohorského vítězství založí dva kláštery bosých karmelitánů, jeden ve Vídni, druhý v Praze. Daroval tedy karmelitánům malostranský luteránský kostel Nejsvětější Trojice s podmínkou, že bude zasvěcen Panně Marii Vítězné a svatému Antonínu Paduánskému. Pro tento pražský chrám byla také hned v roce 1622 zhotovena první kopie milostného obrazu Strakonické Madony, kterou namaloval římský malíř Robert de Longin. Je umístěn pod velikou korunou ve vítězném oblouku přímo nad hlavním oltářem kostela. Od té doby existují dva chrámy, jeden v Římě, druhý v Praze, se stejným zasvěcením, které dostaly na památku zázračné události spojené s milostným obrazem Panny Marie Vítězné ze Strakonice.

Druhá kopie obrazu byla pořízena pro boční oltář kostela maltézských rytířů svatého Prokopa ve Strakonících, tj. pro to místo, odkud původní obraz pocházel. Třetí kopie byla namalována pro Santiniho kostel, který dnes stojí na Bílé Hoře a je rovněž zasvěcený Panně Marii Vítězné. I v kupoli tohoto kostela je vyobrazena bělohorská scéna. Český barokní malíř Václav Vavřinec Reiner zde namaloval otce Dominika, jak se modlí v čele císařského vojska. Další kopie obrazu Panny Marie Vítězné si nechali zhotovit opět maltézští rytíři pro svůj kostel Panny Marie pod řetězem v Praze na Malé Straně.

Později byly malovány desítky dalších kopií a kresleny grafické listy, vyobrazení se dostalo i na průčelí jednoho malostranského domu jako domovní znamení a sochařsky bylo ztvárněno na mariánském sloupu v Hostivicích u Prahy. Poslední mužský potomek čes-

kého rodu Slavatů, Karel hrabě Slavata, který se stal v roce 1712 generálem řádu bosých karmelitánů v Římě, nechal zhotovit kopii tohoto obrazu pro španělskou královnu Marii. Tato kopie je dnes uchovávána v Jindřichově Hradci.

Pražské Jezulátko

Skutečnou mezinárodní proslulost však získal pražský chrám Panny Marie Vítězné až díky Pražskému Jezulátku, které je zde uchováno a uctíváno. Jak úžasná je světová popularita našeho Maličkého Pražánka si uvědomíme, když se s ním setkáme třeba v australském Perthu nebo na jihoamerickém mariánském poutním místě v Luján u Buenos Aires či na Dálném Východě v Japonsku. Zmocní se nás až posvátná hrůza a s ní možná i pocit určitého zahanbení, že doma máme takový poklad, který sami ani moc nevyužíváme. Vůbec největší popularitě a úctě se náš Malý Ježíšek těší ve Španělsku, Itálii, v zemích Latinské Ameriky a na Filipínách.

Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. (Flp 2,5–7)

Milostný obraz Panny Marie Strakonické

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Foto: www.pragjesu.info

V Dítěti Ježíši se Bůh svěruje do rukou člověka. Zcela se vzdává sebe. Vede nás tak, abychom se v pokoře klaněli tomu, co přesahuje všechny představy tohoto světa. Kdyby vstoupil na tento svět s mocí a slávou, nebyl by tím mečem, který od sebe odděluje světlo a tmu, protože moc jako prostředek vládnutí svět dobře zná. Kristovo dětství nás učí úplně se spolehnout na víru. Mudrc mě může přesvědčit svými slovy, vojevůdce svou mocí, mučedník svou odvahou. Vidím-li Boha v malém dítěti, nemůžu mě k tomu vést nic než víra, spolehnutí na Boží slovo.

P. Beneš, Amen 1/1998

Malá, pouhých 47 cm vysoká vosková soška malého Ježíška pochází ze Španělska, snad z kláštera, který kdysi stál mezi Córdoba a Sevilou. Získala ji Isabela Manrique de Lara y Mandoza, která ji věnovala jako svatební dar svojí dceři. Ta se provdala do Čech a později Jezulátko věnovala zase svojí dceři Polyxeně, která je dostala také jako svatební dar. Polyxena pak na sklonku života darovala Jezulátko pražským bosým karmelitánům. Podle legendy prý při jeho předávání řekla: „Dávám vám to, co mám nejdražšího, v uctivosti mějte tu sošku a dobře se vám povede.“ Jezulátko bylo umístěno

zpočátku v oratoři kláštera, kde je uctívají hlavně novicové. V roce 1631 vtrhli do Prahy Sasové a klášter vydrancovali. Jezulátko bylo těžce poškozeno, byly mu uraženy ručičky a bylo pohozeno mezi haraburdí za oltář. V roce 1632 se do kláštera vrátil převor Ignác, který však úctu k Jezulátku neobnovil. V legendách se říká, že právě toto bylo příčinou těžkostí a hmotné bídy, do které klášter upadl. Karmelitáni museli z kláštera znovu uprchnout, tentokrát před Švédy. Jezulátka se ujal až P. Cyril od Matky Boží, který přišel do Prahy v roce 1637. Prameny o mariánských zjeveních shodně uvádí, že v roce 1638 se otci Cyrilovi zjevila Panna Maria. Rozpráhla paže nad chórem chrámu, aby tím Cyrilovi naznačila, kde si přeje, aby byl malý Ježíšek uctíván. Z této doby již také máme záznamy o prvních velikých zázracích a vyslyšeních. Zaznamenal je P. Emerich a S. Stephano. Byly vydány německy v knize *Prageriches Gross und Klein* a česky *Pražské veliké i malé, to je výtah příběhů v milostech velikého, z vosku malého Jezulátka u karmelitánů* (Praha, 1749).

Panna Maria Mantovská

Chrám Panny Marie Vítězné uchovává ještě celou řadu dalších velikých uměleckých a duchovních pokladů. Je mezi nimi jeden, který je tak trochu ve stínu a neprávem opomíjen. Je to velmi vzácný milostný obraz Panny Marie Mantovské. Nalézá se naproti oltáře Pražského Jezulátka pod obrazem svatého Jana od Kříže, je postaven přímo na oltářním stole na zlatém podstavci, zarámovaný do bohatě zdobeného stříbrného rámu. Bývaly časy, kdy úcta prokazovaná Panně Marii před tímto milostným obrazem zastíňovala i úctu k Pražskému Jezulátku. Tento obraz malovaný na dřevě visel podle legendy na stromě u města Mantovy. Jakýsi voják na něj vystřelil. V místě, kde Panu Marii zasáhl, začala prýštit lidská krev a kulka se z místa odrazila zpět a zasáhla onoho vojáka. Místo na obraze, které bylo kulkou poškozeno, je dnes zakryto křišťálovou hvězdou se zlatými paprsky posázenou českými granáty. Darovala ji hraběnka Slavatová. Obraz byl vždy považován za zázračný a po nějaký čas byl uchovávan v Mantově. V roce 1626 byla Manto-

va obsazena francouzskými vojsky, která však byla v tomtež roce vytlačena Rakušany. Obraz se stal rakouskou válečnou kořistí a dostal se do Štýrského Hradce a odtud pak v roce 1642 do Prahy. Historie obrazu i zázraky s ním spojené jsou sepsány v německy psaném rukopisu, který obsahuje záznamy z let 1626 až 1936.

Maria s Ježíškem, poslové naděje

Někdy jsme možná deprimovaní a v duchu lomíme rukama nad duchovním stavem našeho národa. Dobrotivý Bůh však na místa té největší duchovní bídy vylévá o to větší milosti. Platí to i o naší Praze: copak to není úžasné, že malý Ježíš si z celého světa zvolil být občánkem právě městské části Praha 1 – Malá Strana? A jaká je to naděje a radost, že zde máme chrám zasvěcený Vítězné Královně, jejíž vítězství je předpovězeno již na prvních stránkách Písma, kde se říká, že její potomstvo rozdrťí hadovi hlavu, i na konci ve dvanácté kapitole Zjevení, kde je líčena jako Vítězná Královna oděná sluncem s korunou z dvanácti hvězd! Však ona sama své konečné vítězství potvrdila i při svém zjevení ve Fatimě; fatimským dětem tehdy řekla: „Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí.“ V naději, že se její slova již brzy začnou naplňovat, jsme nyní s obrovskou radostí sledovali, jak našemu Pražskému Božskému Dítěti, Synu té Vítězné Královny, přinesl zlatou královskou korunu sám Svatý Otec...

Petr Hadraba
(mezititulky redakce)

Foto: www.praha.eu

DOPORUČUJEME / DOPISY

Ježíš Kristus – Pravda dějin. Trojiční a christocentrická teologie dějin
Ctirad Václav Pospíšil

Křesťanský život se odehrává v dějinách. Biblické myšlení je orientováno výrazně historicky, zatímco řecká filosofie klade mnohem větší důraz na to, co je neproměnné.

Zrod současné katolické teologie dějin byl provázen spory o to, zda dějiny je třeba hodnotit pozitivně, nebo negativně, což je také tématem vstupní kapitoly. Ve druhé kapitole se dozvídáme o tom, co k danému tématu nabízí česká katolická teologie posledních desetiletí. Třetí kapitola je věnována problematice poměru mezi teologií dějin a filosofií dějin. Ve čtvrté kapitole se pojednává o podmínkách pozitivního hodnocení dějin a času, s čímž úzce souvisí poměr mezi časem a trojič-

ně pojímanou věčností. V předposlední kapitole se autor potýká především s otázkou, co dává času formu příběhovitosti – dějinnosti. Vedle malých dějin, tedy příběhů jednotlivých osob, existují také tak zvané velké dějiny, tedy příběhy kolektivních osob, jako je národ či Boží lid. Vychází tak najevo, že konstitutivním problémem teologie dějin je tajemství poměru mezi identitou a proměnlivostí dění. A právě na tuto komplexní otázku autor hledá odpověď v šesté kapitole, která je věnována christocentrickému nazírání na tajemství dějin, které jsou přítomny v Kristu a v jeho osobním příběhu.

Vedle originálního filosofického a teologického rozměru má kniha také nesporný spirituální ponor, a proto by po ní měli sáhnout i ti, kdo usilují o hlubší duchovní život.

*Karmelitánské nakl., Kostelní Vydří 2009
brož., 134 str., 199 Kč*

Promluvy o Duchu svatém
Charles Journet

Duchovní cvičení kardinála Journeta určená laikům nebo řeholním sestram ukryvají zlatý poklad teologie i nauky o duchovním životě. Journet uměl velice prostým jazykem otevírat mysl posluchačů, aby chápali i ta nejhlubší tajemství víry.

V *Promluvách o Duchu svatém*, které jsou jakýmsi autorovým testamentem, se Duch svatý sám ujímá úkolu zapalovat srdce čtenářů ohněm kontemplace, aby zatoužili po Boží krásě.

Krystal OP, brož., 136 str., 145 Kč

Palladium Evropy [RCM 21/2009]

Vážení přátelé,

naše rodina odebírá a čte Váš týdeník. Od roku 1990 pracuji pro obnovu mariánského sloupu, proto mě v posledním čísle mile překvapil článek od Josefa Mudry o pozhánání obrazu Panny Marie Rýnecké v Brně-Tuřanech. Článek velmi stručně a obsažně uvedl i historii, důvod a smysl obnovy mariánského sloupu. Celá naše snaha není jen obnova mimořádného uměleckého díla, ale také v kamenné hmotě zaznamenat všechny hodnoty a milosti, které Panna Maria v sobě zahrnuje. Až do nedávné doby jsme byli nazýváni „skupinou nadšenců“, kteří usilují o něco, co nelze uskutečnit. Nyní se situace velmi mění k dobrému.

Za obnovu mariánského sloupu se už delší čas modlí hodně lidí. A to i lidé velmi trpící. Modlitby jich všech přinášejí své ovoce a naše snaha je již přijímána novým reálným pohledem. S duchovní stránkou obnovy jde souběžně část umělecko-památková. My, kteří tuto práci děláme, jsme věřící lidé a odborníci v oboru sochařství, restaurování a památkové péče. Víme, že výsledek práce musí být jen ten nejlepší. Podle vyjádření odborníků se tato snaha daří a je jimi příznivě přijímána. Všichni, kdo zde pracujeme, můžeme dosvědčit, že jsme měli mnoho problémů a často stáli před naprosto neřešitelnými situacemi. Vždy se ale stalo něco, co problém vyřešilo, většinou jiným způsobem, než by nás vůbec napadlo. Proto je pro nás tato práce poznáním Boží vůle, která nás vede a řídí. V tomto duchu, v pokoře pod ochranou Panny Marie chceme v práci pokračovat. Každé dobré slovo, každý zájem nás potěší a povzbudí.

Děkujeme Vám. V úctě

*Jan Bradna, akad. sochař,
výkonný předseda Společnosti pro obnovu mariánského sloupu*

Mimořádná eucharistická událost v Polsku

[RCM 22/2009]

Eucharistické zázraky pokračují. Sílí mimořádné projevy Boží lásky a milosrdenství. V průběhu dějin Církve jsou jich stovky a vydávají svědectví o Božím působení. Je nemyslitelné pokoušet se je ignorovat. Je jistě nutné zkoumání, ale především pokorné a vděčné přijetí v duchovní prostraci a v otevřeném srdci. Nelze mlčet, když viditelný zázrak proniká do společnosti a svědčí o živém Bohu. K tomu je poslána především Církve, mystické Tělo Kristovo, aby šířila velké skutky Boží. K tomu je poslána na kříži Maria, aby vedla a sjednocovala Boží lid a opakovala: „Učiňte vše, co vám řekl...“ Jiná cesta nebo možnost neexistuje a jakékoli vyčkávání a otálení přináší jen další bolesti. Svět potřebuje vidět a prožívat v Duchu Svatém SÍLU BOŽÍ PŘÍTOMNOSTI. Moc děkuji *Res Claritatis* za tuto zprávu, která je mimořádné důležitosti. AVE, žehnám

P. Petr Dokládal

NA ZÁVĚR

Poznámka k týdnu

Za Otomarem Krejčou

Otomar Krejča se svou ženou Marií Tomášovou

Minulý týden zemřel Otomar Krejča, velký český režisér známý i v zahraničí. Jeho postava ztělesňuje osud českého umění v době normalizace. Poté, co úspěšně působil v Národním divadle, odtud počátkem šedesátých let odešel na protest proti propuštění svého spolupracovníka, dr. Karla Krause. Založil *Divadlo za branou*, které hned na začátku zasáhlo do českého kulturního dění uvedením *Maškar z Ostende* a *Kočky na kolejkách*. Ještě po roce 1968 zde provedl několik mimořádných inscenací: mám v živé paměti jeho *Lorenzaccia* od Alfreda de

Mluví-li se dnes o „šedé zóně“ mezi oficiálním disentem a kolaboranty, je to strašně nespravedlivé. Jistěže byli mnozí, kteří se pouze stáhli do soukromí a nějaké nenáročné práce. Ale byli jiní, kdo vynaložili přímo nadlidské úsilí, aby v nedýchateľné normalizační atmosféře vytvořili skutečné hodnoty na poli umění, vědy, lékařství a dalších oborů; aby ta léta nebyla úplně nadarmo, abychom úplně neztratili naději.

Musete, kde dokázal promluvit k tehdejší situaci, ne však lacinou aktualizací, ale důrazy v samotném textu hry.

Za normalizace Krejča prakticky zmizel z naší scény a působil v zahraničí: nesmírně lituji, že jsem nemohla vidět jeho inscenaci Aischylových *Prosebnic*, provedenou na scéně antického divadla. „Jeho“ herci – Tomášová, Tříška – neměli možnost seriózního uplatnění, a tak Tříška emigroval a Marii Tomášovou, Krejčovu manželku, jsme řadu let vídali jen v recitačních večerech *Lyry Pragensis*. Kolik pečlivé přípravy vložili Tomášová, Friedel a další do těchto komorních večerů pro pár desítek osob!

Mluví-li se dnes o „šedé zóně“ mezi oficiálním disentem a kolaboranty, je to strašně nespravedlivé. Jistěže byli mnozí,

kteří se pouze stáhli do soukromí a nějaké nenáročné práce. Ale byli jiní, kdo vynaložili přímo nadlidské úsilí, aby v nedýchateľné normalizační atmosféře vytvořili skutečné hodnoty na poli umění, vědy, lékařství a dalších oborů; aby ta léta nebyla úplně nadarmo, abychom úplně neztratili naději.

Hluboce a vděčně se skláním před úsilím Otomara Krejči, tohoto poctivého dělníka na kamenité vinici české kultury druhé poloviny 20. století.

Requiescat in pace!

Michaela Freiová

Liturgická čtení

15. 11. Neděle	Dan 12,1–3, Žl 16, Žid 10,11–14.18, Mk 13,24–32		
	33. neděle v mezidobí		
16. 11. Pondělí	1 Mak 1,10–15.41–43.54–64, Žl 119, Lk 18,35–43	19. 11. Čtvrtek	1 Mak 2,15–29, Žl 50, Lk 19,41–44
	sv. Markéta Skotská, sv. Gertruda		sv. Mechtilda
17. 11. Úterý	2 Mak 6,18–31, Žl 3, Lk 19,1–10	20. 11. Pátek	1 Mak 4,36–37.52–59, 1 Kron 29, Lk 19,45–48
	Památka sv. Alžběty Uherské		sv. Felix z Valois
18. 11. Středa	2 Mak 7,1.20–31, Žl 17, Lk 19,11–28	21. 11. Sobota	1 Mak 6,1–13, Žl 9, Lk 20,27–40
	Posvěcení římských bazilik sv. Petra a Pavla		Památka Zasvěcení Panny Marie v Jeruzalémě

RC MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Fotografie bez uvedení zdroje pocházejí z *Flickr.com*. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, Mgr. Dagmar Kopecká, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Ondřej Vaněček, Mgr. Matyáš Zrno. Teologický poradce: P. Mgr. Pavel Mayer OP. Objednávky: Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což pro tento rok činí 465 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.